

EESTI PÕHJAVEEKOMISJON

Koosoleku protokoll nr. 90

Aeg: 18.06.2009, kell 15.00–16.10

Koht: Marja 4d, Tallinn

Koosoleku juhataja: Madis Metsur

Protokollis: Andres Marandi

Põhjavee komisjon: Leonid Savitski (LS), Madis Metsur (MM), Rebeka Hansen (RH), Kalev Aun (KA), Andres Marandi (AM) Kalle Türk (KT). Puudus Marju Kuldmaa.

Kutsutud: Mati Salu (MS) Maves OÜ

Päevakord

- 1. Viljandi veevärk AS Viljandi linna põhjaveevaru kinnitamine.**
- 2. Põhjavee uuringute litsentsi alaste määruste muudatused**
- 3. V2vr ja V2gd põhjaveevarude muutmine, ümberhindamine enneaegselt Jõhvis.**

1. Viljandi veevärk AS Viljandi linna põhjaveevaru kinnitamine.

Põhjavee komisjoni liikmetele on eelnevalt saadetud AS Maves poolt koostatud aruande kokkuvõtte.

MS annab ülevaate Viljandi veevarude hindamise uuringutest. Viljandi linna ühisveevarustus, mida opereerib AS Viljandi Veevärk, põhineb Tomuski veehaarde Kesk-Alam-Devoni-Siluri (D2-1-S) veekompleksi seitsmel puurkaevul. AS-le Viljandi Veevärk kuuluvad veel seitse D2-1-S puurkaevu, millest kaks on reservis ja vajadusel võimelised ühisveevärki vett andma. Lisaks ühisveevarustuse puurkaevudele omavad Kesk- Alam-Devoni-Siluri veekompleksi puurkaeve veel neli ettevõtet, millest kahel on kehtiv veeluba ja kasutavad põhjavett.

Tomuski veehaarde põhjavesi on hästi kaitstud. Kasutatava survealise veekompleksi pealispind paikneb 70...115 m sügavusel maapinnast, puurkaevude avatud osad on 113...193 m sügavusel. Veehaarde ümber on tagatud 30...50 m suurused sanitaarkaitsealad, kus majandustegevust ei toimu, v.a puurkaevude teenindamine, seire ja heintaimede niitmine. Perspektiivne veevajadus ühisveevarustuse võrgust on planeeritud 2036. aastaks kuni 8000 m³/d. Aastail 2003...2008 on veevõtt Tomuski veehaardest suurenenud 999...2454 m³/d ja veevõtt linnas paiknevatest puurkaevudest on vähenenud 1684...11 m³/d.

Kesk-Alam-Devoni-Siluri veekompleksi põhjaveetasemes on toimunud muutused, mis kajastuvad veetaseme tõususe linnalõuna- ja idaosas ja languses Tomuski veehaarde piirkonnas. Tomuski veehaardes on veepind stabiliseerunud viimasel kolmel aastal absoluutkõrgusele 39,8 m.

Tomuski veevarude ümberhindamine tehti eelnevate uuringuaruannete, veehaarde rajamise aegsete katsepumpamiste andmete ning eksploatatsiooni andmete põhjal. Arvutuslikult on põhjavee tarbevaru Viljandi linnale Tomuski veehaardest tagatud vahemikus 2010...2036. a lõpuni

koguses 7000 m³/d (olemasolev puurkaevude arv ja omavaheline paiknemine veehaardes ei võimalda hinnata veevarude suuruseks 8000 m³/d, nagu esialgu sooviti).

Veekvaliteet on püsinud põhiliselt vastav joogiveeallikana kasutatava põhjavee I kvaliteediklassile (sotsiaalministri 02.01.2003. a määrus nr 1). Arvestades põhjavee head kaitstust ja seni püsinud head kvaliteeti võib väita, et põhjavee kvaliteet püsib ka arvutusliku aja, 2036. a lõpuni. Üksikud kõrvalekalded veekvaliteedis üldraua, värvuse ja hägususe osas likvideeritakse veetöötlusjaamas.

Põhjaveekomisjonile on ettepanek kinnitada põhjavee tarbevaruks Kesk-Alam-Devoni-Siluri veekompleksis Tomuski veehaardes 7000 m³/d tähtajaga 2036. aasta lõpuni.

AM: kas olemasolevate andmete põhjal on võimalik kontrollida ka arvutustulemuste usaldusväärsust?

MS: valemite kontroll olemasolevate andmeridade kaudu näitab, et valemid ei suuda arvestada tõenäolist toitumist Narva veepidemest ning seetõttu on 7000 m³/d veevaru antud piisava ohutusega.

RH: Kas ka Viljandi puhul võiks veevaru anda vaid S veekihtile, sest puurkaevud avavad enamuses S veekihti?

MS: puurkaevudes on siiski avatud ka D2-1 veekiht ning seetõttu võiks ikkagi jääda vana nimetus.

KT toetab samuti vana nimetuse jätmist, sest muidu jääb devon varsti unustusse kuid S ja D on siiski omavahel dünaamiliselt seotud üks veekiht.

PVK otsus 1 päevakorra punkti osas: kinnitada põhjavee tarbevaruks Kesk-Alam-Devoni-Siluri veekompleksis Tomuski veehaardes 7000 m³/d tähtajaga 2036. aasta lõpuni.

Kesk-Alam-Devoni-Siluri veekompleksi tarbevaru esitamine kinnitamiseks ajavahemikuks 2010... 2036.a. k.a.

Põhjaveemaardla	Valdaja	Veekiht	Puurkaevude arv	Puurkaevude katastri numbrid	Põhjavee tarbevaru m ³ /d	Kategooria	Põhjavee kvaliteediklass	Kasutus-aeg
Tomuski veehaare	AS Viljandi Veevärk	Kesk-Alam-Devoni-Siluri (D ₂₋₁ -S)	7	7213; 7244 ja 16047...16051	7000	T ₁	I	01.01.2037

2. Põhjavee uuringute litsentsi alaste määruste muudatused

Eelnevalt on PVK liikmetele saadetud Hüdrogeoloogiliste tööde tegemise litsentsi osa muudatused veeseadusesse ning Hüdrogeoloogiliste tööde tegemise litsentsi taotlemise, andmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise kord ning litsentsi vorm määruse muudatuste ettepanekud.

MM saatis ettepanekud kirja teel ning hetkel rohkem ei ole.

AM on muudatustega nõus.

PVK otsus 2. päevakorra punkti osas: PVK liikmed nõus muudatustega.

3. V₂vr ja V₂gd põhjaveevarude muutmine, ümberhindamine enneaegselt Jõhvis.

RH: Jõhvis kehtib täna V₂vr veekihi kinnitatud põhjaveevaru kuni 2012. aastani koguses 370 m³/d ja alates 2013. a kuni 2035. a koguses 250 m³/d. V₂gd kinnitatud põhjaveevaru kehtib vahemikus 2013-2035. a koguses 1000 m³/d. Kinnitatud põhjaveevaru on jaotatud kahe ettevõtte vahel, mis kasutavad vett vastavalt olmeveena ja tootmisveena, kuid olmeveeks kasutatav veehulk ei ole piisav. Kas ja millise põhjaveekihi arvelt oleks võimalik tarbitavat olmevee hulka suurendada kui arvestada asjaolu, et tegelikult avavad kummagi ettevõtte kõik puurkaevud mõlemat põhjaveekihti?

MM: EGK tegi vist eelmised uuringud, seetõttu tuleks eelkõige nendelt küsida.

KT: kuna I-Virus on veevarud komplekselt määratud, siis peaks arvestama ka mõjuga teistele veehaaretele.

PVK otsus 3. päevakorra punkti osas: kui soovitakse muuta põhjaveevarusid Jõhvi piirkonnas Cm-V põhjaveekihtide osas, siis tuleb tellida veevarude ümberhindamise uuringud. Kindlasti tuleb konsulteerida eelmise uuringute koostajaga, kuna I-Virus Cm-V põhjaveevarud on piiratud ning neid tuleb käsitleda komplekselt.

Lisainfo:

MS tutvustas PVK-le Viimsi Cm-V puurkaevude reostumist bensiiniga. Viimastel päevadel on Maves välja pumbanud ~600 l bensiini puurkaevust, mis on rajatud vanade maa-aluste mahutite lähedusse. Hetkel on selgusetu, kes ja kuidas peaks reostuse likvideerima selliselt, et ei tekiks reaalselt ohtu Cm-V põhjaveele.

PVK soovitus Viimsi olukorra näitel: 1990. aastatel toimus suur N. Liidu ja sõjaväe jääkreostuse inventariseerimine. Sel ajal koguti suur hulk väärtuslikku materjali. Hetkel on need tulemused vaid paberkujul uuringutes ning seetõttu jäävad need tihti kasutamata. Seetõttu tuleb vanad reostuskolded lülitada üldisesse keskkonnaandmebaasi.